

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de avocatul Iulian Muntean în interesele lui Borș Ilie,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Nagoltrans” către Borș Ilie privind încasarea prejudiciului, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 21 octombrie 2024 a Curții de Apel Bălți,

(Dosarul nr. 2r-448/24
NR. PIGD 2-23122437-01-2r-08112024)

Restituirea cererii de apel de către instanța de apel reprezintă o aplicare prematură a normelor procedurale, fără a ține cont de circumstanțele specifice ale cauzei.

Judecătoria Ungheni, sediul central – jud. L. Poțînga
Curtea de Apel Bălți – jud. E. Grumeza, N. Chircu, D. Corolevschi

6 martie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de avocatul Iulian Muntean în interesele lui Borș Ilie,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 23 august 2023, avocatul Victor Bantiș, reprezentând interesele SRL „Nagoltrans”, a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Borș Ilie, solicitând încasarea prejudiciului, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

2. Prin hotărârea Judecătorei Ungheni din 13 noiembrie 2023, acțiunea civilă a fost admisă integral. Instanța a dispus încasarea de la Borș Ilie, în beneficiul SRL „Nagoltrans”, a sumei de 11303,17 lei cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 2804,66 lei cu titlu de dobândă de întârziere și a cheltuielilor de judecată, care au inclus taxa de stat în valoare de 423,23 lei și cheltuieli de asistență juridică în valoare de 2 000,00 lei. În total, suma datorată a fost de 16 531,06 lei.

3. La data de 11 decembrie 2023, Borș Ilie a depus o cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Ungheni din 13 noiembrie 2023.

4. Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 1 octombrie 2024, apelantului i s-a acordat un termen suplimentar până la 18 octombrie 2024, inclusiv, pentru a depune apel motivat.

5. Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 21 octombrie 2024, apelul declarat de Borș Ilie împotriva hotărârii Judecătorei Ungheni din 13 noiembrie 2023 a fost restituit apelantului.

6. La data de 30 octombrie 2024, avocatul Iulian Muntean, acționând în interesele lui Borș Ilie, a depus recurs împotriva încheierii din 21 octombrie 2024 a Curții de Apel Bălți. Prin această cerere, s-a solicitat admiterea recursului și casarea integrală a încheierii contestate, invocând deficiențe în procedura de citare și lipsa comunicării efective a încheierii din 1 octombrie 2024.

7. Totodată, s-a cerut ca instanța de recurs să soluționeze definitiv problema dreptului la apel motivat, în temeiul articolului 427 litera c) din Codul de procedură civilă. În acest sens, s-a solicitat stabilirea unui nou termen rezonabil pentru conformarea cu cerințele legale privind depunerea apelului motivat, calculat de la data comunicării deciziei instanței de recurs.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

8. Art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de apel se depune în scris în instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.”

9. Art. 365 alin. (1), (1¹) și (4) din Codul de procedură civilă:

„În cererea de apel se indică: a) instanța căreia îi este adresat apelul; b) numele sau denumirea, domiciliul sau sediul apelantului, calitatea lui procedurală; c) hotărârea atacată, instanța care a emis-o, completul de judecată, data emiterii; d) motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul; e) probele invocate în susținerea apelului; f) solicitarea apelantului; g) numele și domiciliul martorilor, dacă se cere a fi citați în apel; h) documentele ce se anexează.

Elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat, dacă apelul se impune cu taxă, și/sau a taxei de timbru.”

10. Art. 368 din Codul de procedură civilă :

„Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale.

Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.”

11. Articolul 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).”

12. Art. 100 din Codul de procedură civilă:

„Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.”

13. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

14. Art. 111 din Codul de procedură civilă:

„Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

15. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

16. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă”.

17. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

18. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

19. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

20. Art. 427 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

21. Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că copia încheierii din 21 octombrie 2024 a Curții de Apel Bălți a fost notificată reprezentantului recurentului Borș Ilie, avocatului Iulian Muntean, la data de 21 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice. Prin urmare recursul depus la data de 30 octombrie 2024 (f.d. 78) este în termen.

22. Din actele cauzei rezultă că, nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 11 decembrie 2023, Borș Ilie a depus un apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Ungheni din 13 noiembrie 2023, anexând dovada achitării taxei de stat în sumă de 317,42 lei (f.d. 43-44).

23. Instanța de recurs constată că, în cererea sa de apel nemotivat, Borș Ilie a indicat o adresă diferită de cea înscrisă în buletinul de identitate și în PIGD.

24. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2024, apelantului Borș Ilie i s-a comunicat obligația de a prezenta un apel motivat, semnat conform cerințelor legale. I s-a acordat un termen de 10 zile din momentul primirii copiei încheierii pentru a remedia neajunsurile, fiind avertizat că, în caz de neconformare, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită, în conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă (f.d. 55-56).

25. La 26 aprilie 2024, Curtea de Apel Chișinău a expediat lui Borș Ilie, prin intermediul oficiului poștal, copia încheierii din 24 aprilie 2024 la adresa indicată în cererea de apel nemotivată, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f.d. 57). Totuși, dosarul nu conține date privind recepționarea efectivă a încheierii de către Borș Ilie.

26. Ulterior, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024, cauza civilă privind cererea de chemare în judecată formulată de SRL „Nagoltrans”

împotriva lui Borș Ilie a fost transmisă, conform competenței, către instanța competentă – Curtea de Apel Bălți (f.d. 61-63).

27. Instanța de recurs subliniază că această încheiere a fost expediată lui Borș Ilie prin intermediul oficiului poștal, la adresa indicată în cererea de apel nemotivată (f.d. 64-verso). Totuși, dosarul nu conține date privind recepționarea efectivă a încheierii de către Borș Ilie.

28. Ulterior, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 1 octombrie 2024, apelantului Borș Ilie i s-a acordat un termen suplimentar până la 18 octombrie 2024, inclusiv, pentru a remedia neajunsurile menționate anterior în încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2024 (f.d. 67), adică pentru prezentarea apelului motivat.

29. La 7 octombrie 2024, Curtea de Apel Bălți a expediat lui Borș Ilie, prin intermediul oficiului poștal, la adresa indicată în cererea de apel nemotivată, copia încheierii din 1 octombrie 2024 (f.d. 68). În dosar însă nu se regăsesc date privind recepționarea efectivă a acesteia de către Borș Ilie.

30. La 10 octombrie 2024, avocatul Iulian Muntean, acționând în numele lui Borș Ilie, a depus la Curtea de Apel Bălți o cerere prin care a solicitat informații privind stadiul actual al dosarului (f.d. 70).

31. Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 21 octombrie 2024, apelul declarat de Borș Ilie împotriva hotărârii Judecătorei Ungheni din 13 noiembrie 2023 a fost restituit apelantului.

32. Efectuând controlul judiciar al încheierii instanței de apel, instanța de recurs constată că aceasta a dispus prematur restituirea apelului depus de avocatul Iulian Muntean în numele lui Borș Ilie, fără a clarifica dacă apelantul a recepționat vreuna dintre încheierile menționate, odată ce dosarul nu conține dovezi care să ateste recepționarea acestora.

33. Completul de judecată constată că instanța de apel a dispus restituirea cererii de apel fără a analiza în detaliu actele cauzei. În special, nu s-a ținut cont de faptul că la dosar nu există nicio confirmare a comunicării efective către Borș Ilie a actelor judiciare emise de instanțele de apel, atât de Curtea de Apel Chișinău, cât și de Curtea de Apel Bălți. Deși încheierile au fost expediate prin intermediul oficiului poștal, lipsesc avizele de recepție care ar confirma fie primirea actului, fie nereclamarea corespondenței de către destinatar.

34. Restituirea cererii de apel fără clarificarea tuturor circumstanțelor a condus la o îngrădire nejustificată a accesului apelantului la calea de atac. Potrivit principiului proporționalității, instanțele trebuie să asigure un echilibru între respectarea regulilor procedurale și garantarea accesului efectiv la justiție.

35. Mai mult, instanța de recurs subliniază că, până la expirarea termenului suplimentar acordat de Curtea de Apel Bălți prin încheierea din 1 octombrie 2024, respectiv până la data de 18 octombrie 2024, avocatul Iulian Muntean, acționând în numele lui Borș Ilie, a depus la Curtea de Apel Bălți, pe 10 octombrie 2024, o cerere prin care a solicitat informații privind stadiul actual al dosarului. Totodată, acesta a solicitat ca, în cazul în care există încheieri emise în acest dosar, acestea să îi fie expediate prin poșta electronică.

36. Cu toate acestea, instanța de apel a ignorat această solicitare și nu a întreprins măsuri pentru comunicarea actelor emise reprezentantului apelantului.

37. Completul de judecată reține că instanța de apel nu a analizat în mod corespunzător situația din speță și nu a oferit apelantului posibilitatea reală de a înlătura neajunsurile stabilite, optând direct pentru măsura drastică a restituirii cererii de apel.

38. Pentru a evita o încălcare a dreptului lui Borș Ilie la un proces echitabil și pentru a asigura protejarea drepturilor sale procedurale legitime și având în vedere circumstanțele menționate anterior, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar să admită recursul, să caseze încheierea din 21 octombrie 2024 a Curții de Apel Bălți și să restituie cauza la Curtea de Apel Nord, în vederea rejudecării problemei soluționate prin încheierea casată.

39. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 424 alin. (2), 427 lit. b) și 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de avocatul Iulian Muntean în interesele lui Borș Ilie.

Casează integral încheierea 21 octombrie 2024 a Curții de Apel Bălți și restituie cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Nagoltrans” către Borș Ilie privind încasarea prejudiciului, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, la Curtea de Apel Nord spre rejudecare problemei soluționate prin încheierea casată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă